

3. Ковна У. Ювенальна юстиція : історичний досвід / У. Ковна // Вісник Львівського університету. – 2004. – Вип. 40. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?d=604&i=&w=r>.

4. Лазаренко О. Відновне правосуддя в Україні. Профілактика злочинності неповнолітніх. Шляхи вирішення / О. Лазаренко // Щоквартальний бюлетень. – 2007. – № 2. – С. 57.

Канівець Дмитро Володимирович
курсант навчальної групи КП-731
факультету підготовки фахівців
для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Березняк Василь Сергійович
старший викладач кафедри
кафедри кримінального права та
кримінології Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ,
к.ю.н., с.н.с.

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ДИТЯЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

На сьогодні в Україні надзвичайно загострилася проблема злочинності неповнолітніх. Нагальне питання не можливо вирішити лише за допомогою виховних заходів, а й удосконалення нормативно-правової бази, адже чинна нормативно-правова база попередження злочинності неповнолітніх залишається розрізною, що істотно ускладнює її реалізацію на практиці.

До нормативно-правового забезпечення попередження правопорушень неповнолітніх, і психологічного насильства загалом, відносять нормативно-правові акти, які визначають права та обов'язки, повноваження спеціальних суб'єктів попередження злочинності неповнолітніх, основні форми, методи та заходи їх діяльності, цілі, завдання, принципи та інші важливі складові системи попередження злочинності неповнолітніх. До основних нормативно-правових актів, які регламентують профілактику, запобігання та припинення правопорушень неповнолітніх, передусім, належить : Закони України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001р., «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24 січня 1998р., «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» від 21 червня 2001р., постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006р., «Про затвердження Комплексної програми профілактики правопорушень на 2007-2009 роки»,

розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 червня 2003р. «Про затвердження Концепції запобігання та викоренення найгірших форм праці дітей» та низка інших нормативних актів. Закон України « Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» визначає лише перелік спеціальних суб'єктів профілактики правопорушень серед дітей, основні принципи їх діяльності, завдання, обов'язки [1,115].

Розвиток нормативно-правового забезпечення попередження злочинності відбувається у двох напрямках: матеріальному, котрий полягає у впливу, за допомогою права, на криміногенні та антикриміногенні фактори (до цього напряму також відносять можливі варіанти правового впливу на осіб з антисуспільною поведінкою); процесуальному, який полягає у закріпленні прав та обов'язків, відповідальність осіб, включених до сфери профілактики, запобігання чи припинення злочинів, а також у визначення найдоцільніших та дозволених законом методів, форм, ресурсів, засобів, переліку та порядку застосування конкретних профілактичних заходів та спеціальному, де така діяльність конкретизується з огляду на особливості попередження конкретного виду злочинності й, зокрема неповнолітніх[2,84].

Через відсутність закону « Про профілактику злочинів» чинна нормативна база не регулює в повному обсязі відповідні суспільні відносини. Інтереси єдності законодавчого регулювання не дотримуються. Проаналізувавши дану проблему можна стверджувати що відсутність даного закону ускладнює реалізацію низки профілактичних заходів, що застосовуються на ранніх стадіях профілактики, коли особа раніше не вчиняла злочину, але кримінологічні прогнози з високою ймовірністю вказують на можливість його вчинення конкретною особою. Щодо неповнолітніх, які перебувають у складних умовах життя та виховання, мають асоціальну поведінку, систематично порушують навчальну чи трудову дисципліну. Відтак прийняття згаданого базового закону сприяло б усуненню вище згаданих прогалин.

В законах які я вказував вище, залишаються неврегульовані важливі складові системи попередження злочинності неповнолітніх й, зокрема, не вказано: об'єкти профілактики; чіткий перелік заходів профілактики, підстави та порядок їх застосування; перелік найдоцільніших форм та методів профілактики з огляду на вікові особливості та спеціальний соціальний статус неповнолітніх; чітких правових гарантій осіб, які включені до сфери профілактичного впливу; пріоритетних напрямів профілактики правопорушень серед дітей з огляду на досягнення сучасної кримінологічної науки [3,364].

Для вирішення даного питання слід розробити нормативно-правовий документ котрий включав би в себе належні гарантії правового захисту від неправомірного застосування профілактичних заходів, повинен бути не обмежений часовими рамками, визначити перелік заходів індивідуальної профілактики неповнолітніх, підстав та порядку їх застосування, а також спеціальних методів, форм профілактики, які зазвичай найдоцільніше застосувати до неповнолітніх правопорушників, забезпечення неухильної

відповідальності за порушення законних прав та інтересів дітей та державна підтримка органів місцевого самоврядування й громадськості щодо захисту дітей.

Отже, проаналізувавши вищезазначене, можна зробити висновки, що нормативно-правове забезпечення щодо запобігання злочинності знаходиться на низькому рівні та потребує удосконалення, а саме розробка нового закону, котрий буде включати всі аспекти не передбачені даною нормативною базою, включення зазначених недоліків дасть можливість подальшому розробленню загальнодержавних, регіональних, цільових програм щодо протидії злочинам неповнолітніх й, у тому числі Державної програми подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на подальший період.

Бібліографічні посилання

1. Нормативно-правове регулювання ОВС щодо попередження злочинів: Науково-практичний посібник/ Авт. Кол.: М.О. Свірін, Б.І. Бараненко, К.А. Гусева, та ін.;[за заг. Ред. Д-ра. Наук, проф, О.Н. Яршима]; МВС України, ДНДІ МВС України, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренко. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2008.-200 с.

2. Сахаров А.Б. Правовое обеспечение предупреждения преступлений/ А.Б. Сахаров// Советское государство и право. – 1975.-№11. – С.82-86

3. Бандурка А.М. Преступност в Украине: причины и противодействие: монографія/ А.М. Бандурка, Л.М. Давиденко. – Харьков: Основа, 2003-368 с.

Кир'янова Вероніка Олегівна

курсант навчальної групи ДР 642
факультету підготовки фахівців для
органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кисельов Ілля Олександрович

викладач кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІКУ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ, КОТРА ВЧИНЯЄ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

Питання вчинення злочинів неповнолітніми завжди знаходилось в центрі уваги багатьох вчених-юристів, філософів, соціологів, психологів та представників інших наук. Особливої уваги заслуговує такий вид злочинів, котрий вчиняється особами, які не досягли 18 років, як злочини проти життя та здоров'я особи, адже необхідно на початковому етапі здійснювати